

บทที่ 4

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น และการตั้งถิ่นฐานของชาวคาระอั้งในอำเภอเชียงดาว

บทนี้เป็นเนื้อหาที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นและตั้งถิ่นฐานของชาวคาระอั้งในอำเภอเชียงดาวทั้ง 4 หย่อมบ้านในปัจจุบัน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันไป ปัจจัยต่างๆ ที่ผลักดันให้เกิดการย้ายถิ่นจากประเทศพม่า และจากอำเภออื่นๆ ในประเทศไทยเข้าสู่อำเภอเชียงดาว และปัจจัยดึงดูดต่างๆ ที่ทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่อำเภอเชียงดาวและในพื้นที่หมู่บ้านปัจจุบัน

4.1 บ้านแม่จร

4.1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น

ปัจจัยผลักดันที่มีความสำคัญอันดับ 1 และ 2 คือ ปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ การขาดแคลนที่ดินทำกินและภูมิประเทศที่ไม่เหมาะสมตามลำดับ ปัจจัยผลักดันที่มีความสำคัญอันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านการเมือง ได้แก่ ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต

ปัจจัยด้านกายภาพเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อคาระอั้งบ้านแม่จร ได้แก่ การขาดแคลนที่ดินทำกินและภูมิประเทศที่มีความไม่เหมาะสม ซึ่งการขาดแคลนที่ดินทำกินเกิดกับชาวคาระอั้งบ้านแม่จรตั้งแต่อพยพประเทศพม่าบริเวณรัฐฉานและบริเวณน้ำจาง ส่งผลให้เกิดการผลักดันให้ย้ายถิ่นเพราะรายได้ส่วนใหญ่มาจากการขายผลผลิตทางการเกษตร แต่เนื่องจากสถานการณ์สงครามภายในประเทศพม่า ส่งผลให้คาระอั้งมีการย้ายถิ่นอยู่ตลอดเวลา ก่อนเกิดการตัดสินใจย้ายถิ่นเข้าสู่ประเทศไทย ทั้งนี้การอพยพหนีภัยสงครามของคาระอั้งแถบรัฐฉานต้องใช้เวลาเดินทางไกลนานถึง 4-5 เดือนก่อนจะเข้ามาประเทศไทย

เมื่อย้ายเข้าสู่ประเทศไทยบริเวณบ้านนอแล อำเภอฝางและบ้านเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการอยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นที่ตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ก่อน ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจของชาวคาระอั้งให้ย้ายถิ่นอีกครั้ง เพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าเดิม โดยชาวคาระอั้งมีการย้ายถิ่นเข้าสู่อำเภอเชียงดาวที่บ้านแม่จรใน แต่เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ดินน้ำ ส่งผลให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องผลักดันให้ย้ายถิ่นออกจากพื้นที่บ้านแม่จรใน ซึ่งชาวคาระอั้งมีความสมัครใจที่ย้ายออกจากพื้นที่บ้านแม่จรใน ดังนั้นจึงถือว่าปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่

ลักษณะภูมิประเทศมีความไม่เหมาะสม เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับที่ 2 โดยชาวดาระอั้งบ้านแม่จรได้ย้ายถิ่นอีกครั้งมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านแม่จร

ส่วนปัจจัยด้านการเมือง ได้แก่ ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิตเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับที่ 3 สำหรับดาระอั้งบ้านแม่จร ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้เกิดการการตั้งถิ่นฐานเมื่อตอนอาศัยอยู่ที่ประเทศพม่า เกิดจากสงครามภายในประเทศพม่าระหว่างทหารพม่า ทหารคอมมิวนิสต์ และชนเผ่าต่างๆ ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต เพราะหากเข้าร่วมกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็จะถูกกลุ่มอื่นทำร้าย เช่น การทำลายบ้านและไร่นา รวมถึงชีวิตของคนในครอบครัว จึงทำให้ดาระอั้งบ้านแม่จรตัดสินใจย้ายถิ่นเข้าสู่ประเทศไทย

4.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน

ปัจจัยดึงดูดให้เกิดการตั้งถิ่นฐานของดาระอั้งบ้านแม่จรที่มีความสำคัญ 3 อันดับแรก คือ ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ ที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการ ลักษณะภูมิประเทศมีความเหมาะสม และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์

ปัจจัยด้านกายภาพเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อดาระอั้งบ้านแม่จรที่ดึงดูดให้มีการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่อำเภอเชียงดาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยเรื่องที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากชาวดาระอั้งมีความรู้ในด้านการเพาะปลูกมากกว่าอาชีพอื่น ดังนั้นที่ดินทำกินจึงมีความสำคัญมากต่อการเพาะปลูก ซึ่งการเพาะปลูกของดาระอั้งบ้านแม่จร ได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์และถั่วต่างๆ ส่วนปัจจัยด้านกายภาพเรื่องลักษณะภูมิประเทศมีความเหมาะสมเป็นปัจจัยดึงดูดที่มีความสำคัญอันดับที่ 2 ซึ่งเป็นผลจากการผลักดันให้ย้ายถิ่นออกจากพื้นที่บ้านแม่จรในจากหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ดินน้ำ อย่างไรก็ตาม การย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่บ้านแม่จรในปัจจุบัน ถือเป็นพื้นที่ดึงดูดให้เกิดการตัดสินใจตั้งถิ่นฐาน เพราะลักษณะภูมิประเทศมีความเหมาะสม คือ มีพื้นที่ภูเขาล้อมรอบและมีลำห้วยแม่จรไหลผ่านหมู่บ้าน ทำให้การเพาะปลูกพืชได้ผลผลิตที่ดี

สำหรับปัจจัยด้านกายภาพที่สำคัญเป็นปัจจัยสำคัญอันดับที่ 3 คือ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติมีความสมบูรณ์ ซึ่งการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ป่าที่มีความสมบูรณ์ของทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำและสัตว์ป่า ทำให้ดาระอั้งมีทรัพยากรอาหารที่สามารถนำมาเลี้ยงสมาชิกในครอบครัวได้ เพื่อลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน ทรัพยากรอาหารดังกล่าว ได้แก่ หน่อไม้ เห็ด หมูป่า ไก่ป่า และผักหวาน

กล่าวโดยสรุปบ้านแม่จรมีปัจจัยผลักดันที่มีผลต่อการย้ายถิ่นและปัจจัยดึงดูดให้เกิดการตั้งถิ่นฐานที่มีความสำคัญอันดับที่ 1 ได้แก่ ปัจจัยด้านกายภาพ (ตาราง 4.1) สะท้อนให้เห็นว่า ดาระอั้งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการเกษตรเช่นเดียวกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นที่เป็น

ชาวเขา เช่น กะเหรี่ยง ม้ง ลาหู่ เป็นต้น แม้ว่ารูปแบบการเพาะปลูกจะมีความแตกต่างกันไปตามความเชื่อ การเข้าถึงทรัพยากรและจำนวนการถือครองที่ดิน

ตาราง 4.1 ปัจจัยผลักดันการย้ายถิ่น และปัจจัยดึงดูดการตั้งถิ่นฐานของคาระอั้งบ้านแม่จร

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น	ระดับการให้คะแนน						ลำดับ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	รวม	
การขาดแคลนที่ดินทำกิน	25 125	2 8	3 9	0 0	0 0	142	1
ภูมิประเทศมีความไม่เหมาะสม	18 110	2 8	4 12	4 8	2 2	140	2
ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต	22 110	3 12	2 6	3 6	0 0	134	3
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน							
ที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการ	20 100	4 16	4 12	1 2	1 1	131	1
ภูมิประเทศมีความเหมาะสม	19 95	3 12	5 15	3 6	0 0	128	2
แหล่งทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์	20 100	1 4	3 9	2 4	4 4	121	3

N=30

4.2 บ้านปางแดงใน

4.2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น

ปัจจัยผลักดันที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นของคาระอั้งบ้านปางแดงในอันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพ เรื่องของการขาดแคลนที่ดินทำกิน โดยมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ เรื่องของการจ้างงานที่มีจำนวนน้อยเป็นปัจจัยอันดับที่ 3 ที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่น

ปัจจัยด้านการเมืองที่มีความสำคัญอันดับที่ 1 ได้แก่ ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต ซึ่งเป็นผลจากสถานการณ์สงครามในประเทศพม่าที่แบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม ทำให้คาระอั้งได้รับผลกระทบจากสงคราม ก่อให้เกิดการพลัดถิ่นให้เกิดการย้ายถิ่นจากประเทศพม่าบริเวณคอคอยลเข้าสู่ประเทศไทย ทั้งนี้การเดินทางใช้ระยะเวลาประมาณ 3 วัน 3 คืนโดยไม่หยุดพัก บางคนต้องใช้เวลาเดินทางเกือบครึ่งเดือน เนื่องจากมักเป็นกลุ่มใหญ่ มีทั้งคนแก่และเด็ก ดังนั้นจึงต้องมีการหยุดพักมาตลอดทาง ซึ่งนอกจากกลุ่มของทหารพม่า ทหารคอมมิวนิสต์ และชนเผ่าต่างๆ กลุ่มของขุนสำที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอันดับที่ 2 ซึ่งก็คือ คาระอั้งบ้านปางแดงในได้ย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ที่บ้านนอแล อำเภอฝาง ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีคาระอั้งจากพื้นที่บริเวณรัฐฉานอาศัยอยู่ก่อน ส่งผลให้คาระอั้งบ้านปางแดงในซึ่งเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่หลังขาดแคลนที่ดินทำกิน จึงพลัดถิ่นให้เกิดการย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยอยู่ที่บ้านแม่จระไน แต่เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศมีความไม่เหมาะสม เพราะการคมนาคมไม่สะดวก การเดินทางเพื่อเรียนของเด็กนักเรียนในหมู่บ้านมีความลำบากมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูฝน ทำให้คาระอั้งบ้านปางแดงในย้ายถิ่นมาตั้งหมู่บ้านในพื้นที่บ้านปางแดงในปัจจุบัน

ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ การขาดแคลนที่ดินทำกิน เป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับที่ 2 ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญ สำหรับชนกลุ่มน้อยทุกกลุ่ม ทั้งนี้ในอดีตความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ภาครัฐยังมีไม่มากเช่นปัจจุบัน การแผ้วถางที่ดินทำกินสามารถทำได้โดยไม่มีหน่วยงานใดตรวจสอบ เนื่องจากพื้นที่ที่มีความยากลำบากต่อการเข้าถึง ทำให้กลุ่มผู้ที่อพยพย้ายถิ่นสามารถบุกเบิกที่ดินทำกินได้ แต่เมื่อมีการกำหนดกฎหมายเพื่อควบคุมการใช้ที่ดิน เช่น การประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น ทำให้ชนกลุ่มน้อยไม่สามารถที่จะแผ้วถางพื้นที่เพื่อทำการเกษตรได้อย่างเต็มที่

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การจ้างงานที่มีจำนวนน้อย จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวชาวดาระอั้งที่ได้มีการอพยพตั้งถิ่นฐานอย่างยาวนานจะมีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวขยายที่มีสมาชิกของครอบครัวจำนวนมาก ทำให้รายจ่ายเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นคาระอั้งจึงต้องมีการเพิ่มรายได้ของครอบครัวให้มากขึ้น แต่ในพื้นที่บ้านนอแล การจ้างงานมีจำนวนน้อย แม้ว่าจะมีโครงการหลวงคอคอยลอย่างขางรองรับ แต่ในช่วงเวลาที่ชาวดาระอั้งอาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น งบประมาณการจ้างงานของโครงการหลวงคอคอยลยังมีน้อย อีกทั้งคาระอั้งที่เข้ามาอาศัยอยู่ก่อนได้เข้าไปรับจ้างกับโครงการหลวงคอคอยลอย่างขาง ทำให้ไม่มีการจ้างงานกับคาระอั้งกลุ่มที่มาอยู่ที่หลัง ส่งผลให้สมาชิกครอบครัวที่อยู่ในวัยแรงงานต้องออกไปหางานทำ จนกระทั่งมีการตั้งถิ่นฐาน และไม่กลับมาทำงานในท้องถิ่นอีกเลย ซึ่งปัจจัยด้านการจ้างงานนี้ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการย้ายถิ่นฐานของชาวดาระอั้งอีกปัจจัยหนึ่ง

4.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน

ปัจจัยดังต่อไปนี้เกิดการเข้ามาอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการเมือง และปัจจัยทางกายภาพ เป็นปัจจัยอันดับที่ 1 ปัจจัยอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ (ตาราง 4.2)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานอันดับที่ 1 สาเหตุที่ทำให้ชาวดาระอั้งย้ายถิ่นฐานมาอาศัยอยู่ในบ้านปางแดงในเนื่องจาก การจ้างงานที่มีมากในพื้นที่อำเภอเชียงดาว ทั้งนี้การอพยพเข้ามาในพื้นที่ของชาวดาระอั้ง เกิดจากในพื้นที่มีการจ้างงานมากกว่าพื้นที่เดิม (บ้านนอแล) ประกอบกับพื้นที่อำเภอเชียงดาว มีการทำการเกษตรของชาวไทยพื้นราบจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีความต้องการแรงงานในภาคการเกษตรสูง ส่งผลทำให้ปัจจัยด้านการจ้างงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานของชาวดาระอั้งในหมู่บ้านปางแดงในอันดับแรก

ตาราง 4.2 ปัจจัยผลักดันการย้ายถิ่น และปัจจัยดึงดูดการตั้งถิ่นฐานของชาวดาระอั้งบ้านปางแดงใน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น	ระดับการให้คะแนน						ลำดับ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	รวม	
ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต	42 210	7 28	4 12	3 6	2 2	258	1
การขาดแคลนที่ดินทำกิน	38 190	12 48	4 12	3 6	1 1	257	2
การจ้างงานน้อย	25 125	22 88	10 30	1 2	0 0	245	3
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน							
การจ้างงานมาก	33 165	21 84	4 12	0 0	0 0	261	1
ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต	28 140	28 112	2 6	0 0	0 0	258	2
ที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการ	31 155	18 72	7 21	2 4	0 0	252	3

N=58

ส่วนปัจจัยด้านการเมือง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานอันดับที่ 2 จากการศึกษาพบว่า การเมืองในประเทศพม่าที่มีปัญหาสงครามกวาดล้างชนกลุ่มน้อยของรัฐบาลพม่าทำให้มีการอพยพย้ายถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เข้ามาในประเทศไทย ซึ่งในอดีตเจ้าหน้าที่ภาครัฐของไทยไม่มีนโยบายที่เข้มงวดมากนักต่อการเดินทางข้ามพรมแดน จึงทำให้เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการตั้งถิ่นฐานของชาวคะฉิ่นในพื้นที่ ซึ่งปัจจัยนี้มีความสำคัญรองลงมาจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางกายภาพ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานอันดับที่ 3 โดยปัจจัยนี้มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานของชาวคะฉิ่น เนื่องจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากกว่าพื้นที่เดิม ชาวคะฉิ่นสามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ อีกทั้งยังสามารถหาของป่า เช่น หน่อไม้ ผักหวาน ไข่มดแดง เก้ง ไก่ป่า และหมูป่า เพื่อนำมาบริโภคในครัวเรือนและขายให้แก่คนนอกชุมชน ถือเป็นอาชีพเสริมได้อีกด้วย ซึ่งการมีที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการมีผลต่อการตั้งถิ่นฐานของชาวคะฉิ่น นอกเหนือจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านการเมือง

4.3 บ้านห้วยปง

4.3.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น

ปัจจัยหลักคั่นที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นของชาวคะฉิ่นบ้านห้วยปง ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยอันดับที่ 1 ส่วนปัจจัยหลักคั่นอันดับที่ 2 และ 3 ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพ

ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการย้ายถิ่นของชาวคะฉิ่นบ้านห้วยปง คือ จำนวนญาติพี่น้องในพื้นที่ จากการศึกษาพบว่า การที่ชาวคะฉิ่นย้ายถิ่นฐานออกไปจากพื้นที่เดิม เพราะมีญาติพี่น้องที่ย้ายถิ่นฐานออกไปก่อนและมีการติดต่อพูดคุยถึงสภาพความเป็นอยู่ในพื้นที่ใหม่ ซึ่งมีความปลอดภัยและมีความมั่นคงในชีวิตมากกว่า จึงมีผลทำให้ชาวบ้านกลุ่มหลังที่มีความต้องการความมั่นคงในชีวิต อพยพย้ายถิ่นตามญาติพี่น้องไปด้วย ปัจจัยนี้จึงมีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นมากที่สุด

ส่วนปัจจัยทางกายภาพ เป็นปัจจัยอันดับที่ 2 และปัจจัยอันดับที่ 3 ที่มีผลต่อการย้ายถิ่นของชาวคะฉิ่นบ้านห้วยปง ได้แก่ การขาดแคลนที่ดินทำกินและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติขาดแคลน จากการศึกษาพบว่า การขาดแคลนที่ดินทำกินเกิดการจับจองพื้นที่ทำกินของคะฉิ่นกลุ่มแรกที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่มาก่อน ส่วนแหล่งทรัพยากรธรรมชาติขาดแคลน เช่น สัตว์ป่าและของป่า ที่ชาวบ้านนำมาเพื่อนำมาบริโภคในครัวเรือน หรือนำไปขายเป็นอาชีพเสริมเริ่มมีจำนวนลดลงอย่างมาก อาจเกิดจากการที่ประชากรมากขึ้น การล่าสัตว์ป่าหรือการหาของป่ามากขึ้น ทำให้คะฉิ่นหาของป่าได้น้อยลง ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในครัวเรือน จึงทำให้มีคะฉิ่นหลาย

ครัวเรือนอพยพย้ายมาอยู่ในพื้นที่อำเภอเชียงดาว ซึ่งมีที่ดินเพียงพอต่อความต้องการและมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์

4.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน

ปัจจัยดึงดูดที่มีอิทธิพลให้เกิดการตั้งถิ่นฐาน ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพ คือ ที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการเป็นปัจจัยอันดับที่ 1 ส่วนดินเหมาะสมแก่การเพาะปลูกและภูมิประเทศมีความเหมาะสมเป็นปัจจัยอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ (ตาราง 4.3)

ตาราง 4.3 ปัจจัยผลักดันการย้ายถิ่น และปัจจัยดึงดูดการตั้งถิ่นฐานของชาวระอั้งบ้านห้วยปง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น	ระดับการให้คะแนน						ลำดับ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	รวม	
จำนวนญาติพี่น้องหรือประชากรในพื้นที่	23 115	10 40	3 9	1 2	0 0	166	1
การขาดแคลนที่ดินทำกิน	27 135	3 12	4 12	2 4	1 1	164	2
แหล่งทรัพยากรธรรมชาติขาดแคลน	19 95	7 28	4 12	4 8	3 3	146	3
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน							
ที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการ	29 145	5 20	3 9	0 0	0 0	174	1
ดินเหมาะสมแก่การเพาะปลูก	18 90	19 76	0 0	0 0	0 0	166	2
ภูมิประเทศมีความเหมาะสม	25 125	7 28	4 12	0 0	1 1	166	2

N=37

ปัจจัยทางกายภาพที่ชาวระอั้งบ้านห้วยปงให้ความสำคัญ ได้แก่ ที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการ จากการศึกษาพบว่า การอพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่บ้านห้วยปง เกิดจากความต้องการแสวงหาที่ดินเพื่อทำการเกษตรในการหาเลี้ยงครอบครัว ทั้งนี้เมื่อเข้ามาตั้งถิ่นฐานในอำเภอเชียงดาว

พื้นที่มีดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกและภูมิประเทศมีความเหมาะสม โดยทั้งสองปัจจัยนี้ มีระดับความสำคัญเท่ากัน ซึ่งการเกษตรทุกประเภทมีความสัมพันธ์กับที่ดินและลักษณะภูมิประเทศ ประกอบกับอาชีพหลักของชาวดาระอั้ง คือ การเกษตร การมีดินที่อุดมสมบูรณ์ รวมทั้งลักษณะภูมิประเทศที่เหมาะสมเอื้อต่อการเพาะปลูกจะทำให้เกษตรกรมีรายได้ในการเลี้ยงครอบครัวที่มากขึ้นด้วย

4.4 บ้านปางแดงนอก

4.4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น

ปัจจัยหลักคั่นที่มีผลต่อการย้ายถิ่นของชาวดาระอั้งบ้านปางแดงนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง เป็นปัจจัยอันดับที่ 1 ส่วนปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม

ปัจจัยด้านการเมือง ที่มีผลต่อการย้ายถิ่นของชาวดาระอั้งบ้านปางแดงนอก ได้แก่ ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต จากการศึกษา พบว่า พื้นที่ตั้งถิ่นฐานเดิม (บ้านนอกแล) มีปัญหาระหว่างดาระอั้งกับอิทธิพลขุนล่า ซึ่งมีปัญหาเสียดินเข้ามาเกี่ยวข้อง นอกจากนั้นปัญหาความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มน้อยด้วยกันเอง ทำให้ดาระอั้งรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิต อันเนื่องมาจากผลของสงคราม และจากความรู้สึกไม่ปลอดภัยและไม่มั่นคงในชีวิตนี้ ทำให้ชาวดาระอั้งบ้านปางแดงนอกอพยพย้ายที่อยู่อาศัยเข้ามาในพื้นที่อำเภอเชียงดาว ซึ่งไม่มีปัญหาจากภัยสงคราม ส่งผลให้ชาวดาระอั้งสามารถตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรได้ เพราะฉะนั้นปัจจัยด้านการเมืองจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการย้ายถิ่นของชาวดาระอั้งเป็นอันดับที่ 1

อย่างไรก็ตาม เมื่อย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่อำเภอเชียงดาว ปัญหาความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตยังมีให้เห็นอย่างต่อเนื่อง และมีความสำคัญต่อชาวดาระอั้งบ้านปางแดงนอกอย่างมาก เนื่องจากชาวดาระอั้งถูกจับกุมในข้อหาบุกรุกพื้นที่ป่าและเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งการถูกจับกุมแต่ละครั้งไม่ได้ส่งผลให้ดาระอั้งบ้านปางแดงนอกคิดที่จะย้ายถิ่นออกจากพื้นที่อำเภอเชียงดาว เพราะไม่ต้องการไปแสวงหาพื้นที่ใหม่ โดยไม่มีญาติพี่น้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ ดังนั้นในการจับกุมครั้งที่ 3 จึงมีการประชุม เพื่อหาทางออกร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชาวดาระอั้ง ส่งผลให้มีการจัดสรรพื้นที่ที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกิน ภายใต้โครงการบ้านมั่นคงชนบทบ้านปางแดงนอกให้แก่ชาวดาระอั้งบ้านปางแดงนอกจนปัจจุบัน ส่วนการถูกจับกุมในแต่ละครั้ง จากการสอบถามได้ข้อมูลว่า ในวันที่ 26 มกราคม 2532 มีการจับกุมชาวบ้านจำนวน 29 คน เป็นผู้ชายทั้งหมด โดยถูกแจ้งข้อหาบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติและลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย ซึ่งศาลสั่งตัดสินจำคุก 5 ปี 9 เดือน (จากการสัมภาษณ์ผู้นำดาระอั้งบ้านปางแดงใน) โดยการถูกจับในครั้งนี้

แรกนี้เป็นผลมาจากรัฐบาลนายชวน หลีกภัย กับการประกาศนโยบายปิดป่าในปีพ.ศ. 2532 ทั้งนี้การจับกุมชาวคาระอั้งประกอบด้วยคาระอั้งบ้านแม่จร บ้านปางแดงใน และบ้านปางแดงนอก ซึ่งการจับกุมในครั้งนี้เป็นการจับกุมแบบไม่มีหมายจับ เมื่อเจ้าหน้าที่เดินทางมาถึงก็กระจายกำลังเข้าจับกุมคนในหมู่บ้านทุกหลังคาเรือน

วันที่ 26 มีนาคม 2541 มีการจับกุมชาวบ้านจำนวน 56 คน เป็นผู้ชายทั้งหมด จำนวน 4 ชาติพันธุ์ ได้แก่ คาระอั้ง 31 คน ลาหู่ 18 คน ลีซอ 3 คน และคนเมือง 4 คน การจับกุมครั้งนี้เป็นการจับกุมข้อหาบุกกรุกป่าสงวนแห่งชาติและลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐที่มาจับกุม ประกอบด้วย ตำรวจ เจ้าหน้าที่ป่าไม้และเจ้าหน้าที่อาสาสมัครประมาณ 120 คน พร้อมอาวุธเข้าจับกุม ทั้งนี้การจับกุมชาวคาระอั้งจำนวน 31 คน เป็นคาระอั้งบ้านปางแดงนอกทั้งหมด (องอาจเดชา, 2553)

วันที่ 23 กรกฎาคม 2547 มีการจับกุมชาวบ้านจำนวน 48 คน เป็นชาย 34 คน และหญิง 14 คน ซึ่งทั้งหมดแบ่งเป็น 4 ชาติพันธุ์ ประกอบด้วย คาระอั้ง 19 คน ลาหู่ 25 คน ลีซอ 1 คน และคนเมือง 3 คน การจับกุมครั้งนี้เป็นการจับกุมข้อหาบุกกรุกป่าสงวนแห่งชาติและลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐที่มาจับกุม ประกอบด้วย ตำรวจ เจ้าหน้าที่ป่าไม้และทหารประมาณ 200 คนเข้าจับกุม โดยการจับกุมชาวคาระอั้งจำนวน 19 คน เป็นคาระอั้งบ้านปางแดงนอกทั้งหมดเช่นเดียวกับการถูกจับกุมในครั้งที่ 2

การถูกจับกุมในแต่ละครั้ง ทำให้ชาวคาระอั้งเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้นในฐานะชนเผ่าใหม่ที่เข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทย และการถูกจับกุมนี้เองที่ทำให้หน่วยงานต่างๆ รับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและเข้ามาช่วยเหลือชาวคาระอั้ง โดยเฉพาะเรื่องการเรียกร้องด้านสิทธิมนุษยชน ดังเช่น ศูนย์พิทักษ์และฟื้นฟูสิทธิชุมชนท้องถิ่น โดยมีนายสุมิตรชัย หัตถสารเป็นทนายความให้กับชาวคาระอั้งกล่าวว่า ชาวคาระอั้งโดนข้อหาบุกกรุกป่าและเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การเข้าจับกุมนั้นทางเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่ป่าไม้ได้สนธิกำลังหลายร้อยคนเข้าไปจับกุมโดยที่ไม่มีหมายศาลหรือหมายค้น ดังนั้นจึงถือว่าละเมิดสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญปีพ.ศ. 2540

แนวทางการสู้คดีเน้นเรื่องสิทธิมนุษยชนและสิทธิชุมชน แม้ว่ารูปคดีดูเหมือนชาวบ้านจะเป็นรอง แต่ศาลยุติธรรมมองหาทางออกโดยการไกล่เกลี่ยจากทุกฝ่าย หลังจากโดนจับครั้งที่ 3 ศาลได้เรียกเจ้าหน้าที่ป่าไม้มานั่งคุยข้อเสนอจากศาลที่อยากเห็นการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน ดังนั้นจึงมีการนำแกนนำชาวบ้าน นำทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมานั่งคุยถึงปัญหาที่เกิดขึ้นว่าการจับกุมไม่ใช่ทางออก และมีการเสนอแนวทางแก้ไขที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย คือ การย้ายชาวบ้านปางแดงนอกจากจุดเดิมมาอยู่ในพื้นที่ที่ถูกกฎหมาย ซึ่งทางกรมป่าไม้มีโครงการจัดการที่ดินอยู่แล้วเป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมแต่มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อยู่ก่อน จึงรับรองสิทธิ์โดยออกสิทธิทำกิน

(สทก.) ให้เฉพาะผู้ที่มีบัตร คังนั้นชาวบ้านจึงได้พื้นที่อยู่อาศัยใหม่ประมาณ 36-37 ไร่ ใช้ชื่อหมู่บ้านว่า บ้านมั่นคงชนบทบ้านปางแดงนอก

ด้านปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ การขาดแคลนที่ดินทำกิน มีอิทธิพลทำให้เกิดการย้ายถิ่นของชาวคาระอั้งบ้านปางแดงนอก เนื่องจากปัญหาการเพิ่มจำนวนประชากรในพื้นที่ที่มีจำนวนมาก และการจับจองพื้นที่ทำกินของคาระอั้งกลุ่มแรกที่เข้ามาอยู่อาศัยก่อน ทำให้คาระอั้งบ้านปางแดงนอกซึ่งเข้ามาอยู่ที่หลังขาดแคลนที่ดินทำกินสำหรับการเกษตร ส่งผลให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย จึงทำให้เกิดการผลักดันออกจากพื้นที่บ้านนอแลเข้าสู่อำเภอเชียงดาว ส่วนปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ผลักดันให้เกิดการย้ายถิ่นเป็นอันดับที่ 3 ได้แก่ จำนวนญาติพี่น้องหรือประชากรในพื้นที่ที่มีจำนวนมาก ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับปัจจัยอันดับที่ 2 ด้านการขาดแคลนที่ดินทำกินดังกล่าวข้างต้น

4.4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน

ปัจจัยเชิงจุดที่มีอิทธิพลให้เกิดการตั้งถิ่นฐานของคาระอั้งบ้านปางแดงนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยอันดับที่ 1 และอันดับที่ 3 โดยมีปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยอันดับที่ 2 (ตาราง 4.4)

ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ จำนวนญาติพี่น้องหรือประชากรในพื้นที่ ซึ่งชาวคาระอั้งให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 และ ความความเชื่อ วัฒนธรรมและประเพณี ที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 จากการศึกษาพบว่า การตั้งถิ่นฐานของชาวคาระอั้งในพื้นที่บ้านปางแดงนอกได้อาศัยการช่วยเหลือของญาติพี่น้องในการให้ข้อมูล ก่อนมีการตัดสินใจอพยพเคลื่อนย้ายและเมื่อเข้ามาอยู่ในพื้นที่อำเภอเชียงดาวแล้ว ได้มีการช่วยเหลือในบางส่วนของที่สามารถช่วยเหลือก็เอื้อได้ เช่น การให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือเวลาเกิดเรื่องเดือดร้อน ซึ่งข้อดีของการมีญาติพี่น้องในพื้นที่ ทำให้ชาวคาระอั้งบ้านปางแดงนอกไม่จำเป็นต้องมีการปรับตัวมาก เนื่องจากมีวัฒนธรรมและประเพณีที่เหมือนกัน ทำให้การใช้ชีวิตเป็นไปได้ดี ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้เป็นปัจจัยด้านวัฒนธรรมที่ชาวคาระอั้งให้ความสำคัญต่อการตั้งถิ่นฐานในลำดับที่ 1 และ 3 ซึ่งมีความสำคัญมากที่สุด

ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การจ้างงานที่มีจำนวนมาก ถือเป็นปัจจัยที่ดึงดูดอันดับที่ 2 ของคาระอั้งบ้านปางแดงนอก ซึ่งมีตัวอย่างจากคาระอั้งบ้านปางแดงนอกที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเชียงดาวด้วยการประกอบอาชีพรับจ้างเก็บใบชา จนกระทั่งสามารถรวบรวมเงินซื้อที่ดินสำหรับตั้งถิ่นฐานได้ ประกอบกับพื้นที่อำเภอเชียงดาวมีการจ้างงานในภาคการเกษตรจำนวนมาก เช่น การปลูกข้าวโพด การเก็บข้าวโพด การปลูกถั่ว การเก็บถั่ว การปลูกพริก ปลูกกระเทียม การเก็บพริกและการเก็บกระเทียม ซึ่งต้องการแรงงานจำนวนมาก โดยคาระอั้งเป็นแรงงานหนึ่งที่

ได้รับการว่าจ้างให้เป็นแรงงานในภาคการเกษตรต่างๆ เหล่านี้ ซึ่งคาดระอั้งจะได้ค่าแรงต่ำกว่าแรงงานคนพื้นราบ ทำให้ลดต้นทุนการผลิตของผู้ผลิตได้ ดังนั้นแรงงานคาดระอั้งจึงเป็นแรงงานหนึ่งที่มีความสำคัญต่อภาคการเกษตรในอำเภอเชียงดาว และการจ้างงานดังกล่าวข้างต้นถือเป็นปัจจัยดึงดูดให้คาดระอั้งตั้งถิ่นฐานในพื้นที่อำเภอเชียงดาว

ตาราง 4.4 ปัจจัยผลักดันการย้ายถิ่น และปัจจัยดึงดูดการตั้งถิ่นฐานของคาดระอั้งบ้านปางแดงนอก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น	ระดับการให้คะแนน						ลำดับ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	รวม	
ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต	37 185	35 140	0 0	0 0	0 0	325 0	1
การขาดแคลนที่ดินทำกิน	36 180	30 120	4 12	1 2	0 0	314 0	2
จำนวนญาติพี่น้องหรือประชากรในพื้นที่	35 175	29 116	7 21	1 2	0 0	314 0	2
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน							
จำนวนญาติพี่น้องหรือประชากรในพื้นที่	47 235	25 100	0 0	0 0	0 0	335 0	1
การจ้างงานมาก	51 255	15 60	4 12	1 2	1 1	330 1	2
ความเชื่อ วัฒนธรรมและประเพณี	39 195	28 112	3 9	2 4	0 0	320 0	3

N=72

สรุปได้ว่า ปัจจัยผลักดันที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นของคาดระอั้งพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่ ได้แก่ ปัจจัยด้านกายภาพ คือ การขาดแคลนที่ดินทำกินในพื้นที่เดิม โดยบ้านแม่จรและบ้านปางแดงนอกมีปัจจัยดังกล่าวอยู่ในอันดับที่ 1 ส่วนบ้านปางแดงในและบ้านห้วยปงมีปัจจัยดังกล่าวข้างต้นอยู่ในอันดับที่ 2 ซึ่งการขาดแคลนที่ดินทำกินมีผลต่อชาวคาดระอั้งตั้งแต่อาศัยอยู่ในประเทศพม่า ต่อมาเมื่อย้ายเข้าสู่ประเทศไทยที่บ้านนอแลก็ยังคงผลต่อชาวคาดระอั้ง เนื่องจากเป็นกลุ่มที่

ย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ที่หลัง ทำให้ที่ดินทำกินถูกจับจองหมดจากชาวไร่ที่เข้ามาอยู่ก่อน ดังนั้นการขาดแคลนที่ดินทำกินจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอยู่ในอันดับแรกๆ ที่ส่งผลให้ชาวไร่ในอำเภอเชียงดาวตัดสินใจเคลื่อนย้ายเข้าสู่อำเภอเชียงดาว

ส่วนปัจจัยดึงดูดที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของชาวไร่ในพื้นที่ศึกษาอำเภอเชียงดาว ได้แก่ ปัจจัยด้านกายภาพเช่นกัน คือ ที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการ อยู่ในอันดับที่ 1 ของชาวไร่บ้านแม่จรและบ้านห้วยปง และอยู่ในอันดับที่ 3 ของชาวไร่บ้านปางแดงใน ซึ่งบ้านปางแดงนอกเป็นหมู่บ้านเดียวที่ไม่มีปัจจัยดังกล่าวอยู่ใน 3 อันดับแรก แต่เป็นปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมเป็นหลัก ทั้งนี้ปัจจัยด้านกายภาพไม่ได้มีผลต่อชาวไร่บ้านปางแดงนอก เนื่องจากเป็นชาวไร่กลุ่มสุดท้ายที่เคลื่อนย้ายเข้าสู่อำเภอเชียงดาวและให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่มีญาติพี่น้องมาอาศัยอยู่ก่อน แต่ได้รับการปฏิเสธ เพราะไม่สามารถรับคนเพิ่มเพื่ออยู่ในหมู่บ้านได้อีก ดังนั้นจึงส่งผลให้ชาวไร่ปางแดงนอกเคลื่อนย้ายไปอยู่ในพื้นที่อื่นที่มีความเชื่อหรือวัฒนธรรมที่เหมือนกัน โดยมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การจ้างงาน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับที่ 2 เพราะพื้นที่รอบๆ หมู่บ้านถูกจับจองจากคนเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ เช่น ลานู และลีซอ ดังนั้นการรับจ้างจึงเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับชาวไร่บ้านปางแดงนอก

อย่างไรก็ตาม โอกาสของการจ้างงานถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับชาวไร่บ้านปางแดงในเช่นกัน และมีระดับความสำคัญอยู่ในอันดับที่ 1 เพราะชาวไร่บ้านปางแดงในเคลื่อนย้ายจากบ้านนอกแล อำเภอฝางเข้าสู่อำเภอเชียงดาว เพราะมีการจ้างงานของชาวจีนฮ่อให้เก็บใบชา ซึ่งสร้างรายได้ให้กับชาวไร่บ้านปางแดงในจำนวนหนึ่ง จนทำให้เก็บเงินและสามารถซื้อพื้นที่ตั้งหมู่บ้านได้จนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่พื้นที่ถูกจำกัด เนื่องจากการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา ส่งผลให้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเรื่องการจ้างงานจึงเป็นทางออกหนึ่งที่สร้างรายได้ให้กับชาวไร่บ้านปางแดงใน (ตาราง 4.5)

4.5 สรุป

การเคลื่อนย้ายของชาวไร่ในพื้นที่ศึกษาเมื่อตอนอาศัยอยู่ในประเทศพม่า ส่วนใหญ่ย้ายถิ่นโดยมีปัจจัยผลักดันคือเรื่องของสงครามที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในทุกด้าน ทำให้ชาวไร่ซึ่งเป็นกลุ่มที่รักสงบ อพยพย้ายถิ่นออกจากพื้นที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้เมื่อเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยในช่วงแรก ชาวไร่บางส่วนได้เดินทางข้ามพรมแดนไปมาระหว่างประเทศพม่าและประเทศไทย เนื่องจากพื้นที่ทำกินยังอยู่ฝั่งประเทศพม่า แต่พื้นที่อยู่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ความไม่เคร่งครัดในกฎระเบียบของเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายในช่วงนั้นทำให้การเดินทางข้ามพรมแดนสามารถทำได้ง่าย ส่งผลให้ชาวไร่ซักรุ่นญาติพี่น้องเข้ามา

อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวจำนวนมาก ซึ่งการเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านนอแลซึ่งเป็นพื้นที่ตะเข็บชายแดน ทำให้การะอั้งได้รับผลกระทบจากสงคราม โดยมีปัญหาเรื่องยาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เนื่องจากอยู่ใกล้กับอิทธิพลของขุนสำ

ตาราง 4.5 ปัจจัยผลักดันการย้ายถิ่น และปัจจัยดึงดูดการตั้งถิ่นฐานของคาระอั้งทั้ง 4 หมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น	คะแนน (รวม)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน	คะแนน (รวม)
แม่จร	การขาดแคลนที่ดินทำกิน	142	ที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการ	131
	ภูมิประเทศมีความไม่เหมาะสม	140	ภูมิประเทศมีความเหมาะสม	128
	ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต	134	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์	121
ปางแดงใน	ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต	258	การจ้างงานมาก	261
	การขาดแคลนที่ดินทำกิน	257	ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต	258
	การจ้างงานน้อย	245	ที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการ	252
ห้วยปง	จำนวนญาติพี่น้องหรือประชากรในพื้นที่	166	ที่ดินทำกินเพียงพอต่อความต้องการ	174
	การขาดแคลนที่ดินทำกิน	164	ดินเหมาะสมแก่การเพาะปลูก	166
	แหล่งทรัพยากรธรรมชาติขาดแคลน	146	ภูมิประเทศมีความเหมาะสม	166
ปางแดงนอก	ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต	325	จำนวนญาติพี่น้องหรือประชากรในพื้นที่	335
	การขาดแคลนที่ดินทำกิน	314	การจ้างงานมาก	330
	จำนวนญาติพี่น้องหรือประชากรในพื้นที่	314	ความเชื่อ วัฒนธรรมและประเพณี	320

นอกจากนั้น การเข้ามาอยู่ของชาวดาระอั้งที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทำให้ที่ดินสำหรับการเพาะปลูกมีไม่เพียงพอกับจำนวนครอบครัวดาระอั้งที่เข้ามาในพื้นที่บ้านนอแล แม้จะมีงานรับจ้างในภาคการเกษตรจากโครงการหลวงรองรับ แต่ชาวดาระอั้งยังต้องแบกรับค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ประกอบกับตอนอาศัยอยู่ที่บ้านนอแล ผู้นำชาวดาระอั้งบางคนได้เอื้อผลประโยชน์กับแก่ญาติพี่น้องตัวเองเท่านั้น ทำให้ดาระอั้งที่ยากจนและเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่หลังได้รับความเดือดร้อน เพราะไม่มีที่ทำกิน ส่งผลให้ชาวดาระอั้งบางส่วนตัดสินใจย้ายถิ่นอีกครั้งโดยมีปัจจัยที่ดึงดูดเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอ เชียงดาว เพราะมีญาติพี่น้องมาอาศัยอยู่ก่อน นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเรื่องของการจ้างงานภาคเกษตรจำนวนมากที่ดึงดูดให้ดาระอั้งเข้ามาอยู่ในพื้นที่อำเภอ เชียงดาว

การเข้ามาอยู่ในพื้นที่เชียงดาวช่วงแรก ชาวดาระอั้งส่วนใหญ่จะเข้ามาอยู่ที่บ้านแม่จร ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นหลัก ทั้งการรับจ้างเก็บชาของชาวจีนฮ่อ และการรับจ้างภาคเกษตรของคนเมืองและชาวเขากลุ่มอื่น ซึ่งก่อนที่พืชแต่ละชนิดที่ชาวดาระอั้งทำการรับจ้างอยู่นั้นจะเจริญเติบโตเต็มที่ ชาวดาระอั้งได้ปลูกข้าวไว้ไว้เพื่อบริโภคเป็นหลัก เมื่อพืชเหล่านั้นโตเต็มที่ การทำข้าวไร่จึงไม่สามารถทำได้ ส่งผลให้ชาวดาระอั้งบางส่วนมีความคิดที่จะย้ายถิ่นเพื่อตั้งถิ่นฐานใหม่อีกครั้ง โดยเลือกพื้นที่ที่สามารถทำการเพาะปลูกพืชเพื่อยังชีพได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัจจัยดึงดูดและปัจจัยผลักดันของแต่ละหมู่บ้านจะมีความเหมือนหรือแตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อวิถีชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจซึ่งจะกล่าวในบทที่ 5